

Sygn. akt III KK 137/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna
w sprawie A. B. C.

obwinionej z 66 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 sierpnia 2019 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionej
od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 22 lipca 2014 r., sygn. akt II W (...),

1. uchyla zaskarżony wyrok i umarza postępowanie;

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Z. z dnia 22 lipca 2014 roku, sygn. akt II W (...), A. B. C. została uznana winną tego, że w czasie od dnia 7 lipca 2013 r. do dnia 3 lutego 2014 r. w Z., ul. S. ze swawoli, chcąc wywołać niepotrzebną czynność, wielokrotnie w krótkich odstępach czasu dzwoniła na numer alarmowy 999 wprowadzając w błąd dyspozytora medycznego Samodzielnej Publicznej Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego, tj. wykroczenia z art. 66 § 1 k.w., za co wymierzono jej karę 1 miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Wydany wyrok nakazowy nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w pierwszej instancji w dniu 19 września 2014 r.

Od tego prawomocnego wyroku kasację na korzyść obwinionej wniósł Prokurator Generalny, zarzucając w niej rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 93 § 2 i 4 k.p.s.w. w zw. z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.s.w. i art. 21 § 4 k.p.s.w., polegające na rozpoznaniu sprawy A. B. C. w postępowaniu nakazowym, skutkiem czego było wydanie wyroku nakazowego, na mocy którego uznano ją winną popełnienia wykroczenia z art. 66 § 1 k.w., mimo iż wynikające ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego okoliczności uzasadniały powzięcie wątpliwości co do jej poczytalności, co powinno skutkować skierowaniem sprawy na rozprawę celem ich wyjaśnienia i ewentualnego wyznaczenia jej obrońcy z urzędu. W konkluzji kasacji wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

Zarzut podniesiony w kasacji jawi się jako zasadny w stopniu oczywistym.

Istotnie przy wydawaniu zaskarżonego wyroku doszło do rażącego uchybienia mającego rangę przyczyny kasacyjnej, mianowicie orzekania w postępowaniu nakazowym wbrew zaistnieniu negatywnej przesłanki stosowania tego trybu w postaci wątpliwości co do poczytalności obwinionej. Zgodnie z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.s.w., w razie wystąpienia uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności obwinionego konieczne jest wyznaczenie obwinionemu obrońcy, a postępowanie nakazowe jest niedopuszczalne - zob. art. 94 § 4 k.p.s.w.

Tymczasem z akt sprawy, w szczególności znajdujących się w nich pismach Szpitala [...] w L. z dnia 22 kwietnia 2014 r. i 23 maja 2014 r., adresowanych do Komendy Miejskiej Policji w Z., wynika że obwiniona była hospitalizowana w okresie od dnia 20 lutego 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. z powodu problemów zdrowotnych wymagających leczenia psychiatrycznego (k. 34, 39, 44). Informacje o problemach zdrowotnych obwinionej wynikały także z zeznań świadka S. K., który podał, że obwiniona w maju 2013 r. przebywała w Szpitalu w R. z powodu zaburzeń psychicznych (k. 29 - 30) oraz z notatki urzędowej z dnia 26 lutego 2014 r., sporządzonej przez funkcjonariusza Policji w wyniku sprawdzenia dokonanego w Policyjnym Systemie Informatycznym, że A. B. C. „leczona jest psychiatrycznie” (k. 20). Okoliczności te dawały wystarczającą podstawę do powzięcia wątpliwości co do poczytalności obwinionej. Konsekwencją tego była niedopuszczalność rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym oraz potrzeba zapewnienia obrońcy, a także powołanie biegłych psychiatrów w celu zbadania stanu zdrowia psychicznego obwinionej.

W ocenie Sądu Najwyższego oczywiste jest, że w sprawie doszło do naruszenia przepisów art. 93 § 4 k.p.s.w. w zw. z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.s.w., polegającego na tym, że sąd orzekający nie powziął wątpliwości co do poczytalności obwinionej, podczas gdy w świetle materiałów zgromadzonych w aktach sprawy istniały obiektywne przesłanki do powstania takich wątpliwości (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 29 lipca 2015 r., III KK 223/15, LEX nr 1765998; 30 marca 2015 r., II KK 77/15, LEX nr 1659232; 20 kwietnia 2017r., V KK 66/17, LEX nr 2273882). Zaistniałe w przedmiotowej sprawie uchybienie niewątpliwie miało charakter rażący i mogło istotnie wpłynąć na treść rozstrzygnięcia ze względu na pominięcie kwestii zdolności obwinionej do ponoszenia winy.

Wobec wystąpienia tej wady konieczne stało się uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości. Jednocześnie ze względu na przedawnienie karalności zarzuczonego obwinionej wykroczenia (art. 45 § 1 k.w.) Sąd Najwyższy umorzył postępowanie w sprawie na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. Sąd Najwyższy nie uwzględnił tym samym zawartego w kasacji wniosku o umorzenie postępowania na podstawie uznania, że sprawca nie popełnił wykroczenia – art. 5 § pkt 2 k.p.s.w.

Wprawdzie wskazane w treści kasacji opinie biegłych psychiatrów wskazują na to, że prawdopodobieństwo takiego rozstrzygnięcia w przedmiotowym postępowaniu byłoby istotne, niemniej opinie te dotyczyły innych zdarzeń, zachowań A. B. C. o innym charakterze i wykorzystanie ich w stadium postępowania kasacyjnego byłoby nieuzasadnione. Z tego powodu ograniczono się do uznania przedawnienia orzekania za podstawę umorzenia postępowania.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

I.n